

ДОПОВІДЬ

на тему:

«ІНФРАСТРУКТУРНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ НА ЗАКАРПАТТІ»

*Ю.В. Ставська,
кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
готельно-ресторанної справи та туризму,
Вінницький національний аграрний університет
(м. Вінниця)*

Екологічний туризм є досить новим типом туризму, якому сьогодні в світі приділяється все більше уваги, він набуває популярності та розвивається в деяких країнах світу. За прогнозами Всесвітньої Туристичної Організації (ВТО) екологічний туризм входить в п'ятірку основних стратегічних напрямків розвитку туризму, як активного відпочинку до 2025 р.

Актуальність розвитку екологічного туризму пов'язана з станом екології та її погіршенням. Тому стали частіше проводитися рекламні заходи з екологічних турів, які містять в собі відпочинок і проведення часу на природі, при цьому не забруднюючи екологію й не приносячи їй шкоди. В Україні одним із чистих регіонів екології визнається Закарпатська область. Перебуваючи в селах Закарпаття, міські жителі мають можливість поринути в національну екзотику, особливості людей, які там проживають, побачити гарну архітектуру та об'єкти, які пов'язані з такими промислами як ткацтво, вишивання, гончарство, лозоплетіння, різьблення по дереву. Екологічний туризм привабливий відпочинком від номерів, до яких звикли в готелі, від завжди зайнятої людьми зони пляжу на курортах.

В країнах Європи усі національні організації з екологічного туризму об'єдналися в Європейську федерацію фермерського і екологічного туризму. Основні цілі цієї організації – сприяння розвитку екологічно чистого туризму та інвестування проектів з розвитку екологічного туризму. Світовий досвід екологічного туризму різних країн наведений в табл. 1.

На даний час туризм є однією з високодохідних галузей світової економіки, яка найдинамічніше розвивається та виступає в числі найважливіших чинників соціально-культурного розвитку, що сприяють підвищенню рівня і якості життя населення. Забезпечення зростаючої ролі туризму на соціально-економічні умови функціонування Закарпатської області вимагає вирішення низки конкретних завдань, серед яких першочерговими є: оцінка ресурсної забезпеченості і туристичних можливостей регіону, виявлення унікальних об'єктів туристського інтересу, визначення напрямів розвитку ресурсної бази для досягнення бажаного соціально-економічного результату, тобто завдань, які пов'язані з управлінням туристичними ресурсами. Для вироблення

пропозицій та напрямків подальшого розвитку необхідно визначити пікові періоди, що забезпечують максимальну кількість відвідувачів та періоди з мінімальною кількістю відвідувачів. Мережа оздоровчих, рекреаційних та туристичних об'єктів області у 2018 році нараховувала 511 об'єктів, з них: 23 – оздоровчих, 126 – рекреаційних, 362 – туристичних (табл. 2)

У Закарпатті знаходиться 474 сільських садиби, які запрошують до себе туристів, надаючи їм послуги з проживання та харчування. Велика кількість сільських садиб знаходиться у Міжгірському, Свалявському, та Берегівському районах (відповідно 68, 59 і 49 сільських садиб). Якщо підрахувати у відсотках, то до всіх садиб у Закарпатській області на Свалявський район припадає –15,9%, Міжгірський – 12,8 %, Берегівський – 11,6%. Незначна кількість сільських садиб знаходиться в таких регіонах, як Іршавський, Ужгородський та Виноградівський (10, 9, та 7 садиб відповідно), у відсотках до загальної кількості – 1,8 %, 2,2 % та 1,4 % (рис.1).

Сконцентрованість сільських садиб в популярних на даний час курортах (Берегівський район), обґрунтовується наявністю тут різних видів туристичної діяльності (оздоровчої, екологічної, лікувальної, винної, гірськолижної тощо). В області опрацьовується також питання формування мережі туристичних шляхів Закарпатської області, а також обґрунтування на таких шляхах джерел мінеральних вод. Свій потенціал мають регіони термальних вод, які наразі використовуються для організації відпочинку людей.

Особливістю екологічного туризму в Закарпатті є можливість для відпочинку на природі не лише у щорічній відпустці, але й під час вихідних. При цьому, побачити культуру та побут села, насолодитися гармонією природних ресурсів і свіжим повітрям. Багато туристів із задоволенням приймають участь у сільських роботах, у зборі ягід та грибів. Вечори для відпочинку в екологічному турі не менш цікаві - для туристів може бути організовано вечірки з українськими традиціями, танцями й співами.

Екологічний туризм можна поєднати і використовувати з поняттями сільський та зелений туризм. Наприклад, похід з наметами, потраплятиме під визначення зелений й сільський туризм. Якщо ж говорити про екологічний туризм у Закарпатській області, то такі тури, майже завжди, розробляються без допомоги туристичних фірм в сільських садибах або поруч з горами та річками у населених пунктах Закарпаття, де поруч можна знайти все необхідне .

Однією із головних проблем розвитку туризму Закарпатського регіону є стан доріг, вони потребують проведення капітального ремонту. Також на території Закарпаття є вузькоколійна залізниця, однак її інфраструктура знаходиться в жахливому стані через нестачу фінансування області протягом 20 років і потребує капітального оновлення. Відбувається будівництво мережі велосипедних доріг, які облаштовують за всіма європейськими стандартами - із переходами, знаками та розміткою, тощо. Для того, щоб кількість туристів, які їздять в Закарпаття кожний рік відпочити, підлікуватися, розслабитися

збільшувалась потрібно створити умови комфортного транспортування до місця призначення. І це є завданням не лише місцевого, але й державного рівня.

Динаміка в'їзного туризму в Закарпатську область, починаючи з 2010 року падає та набуває відносної стабільності у 2017-2018 рр. Максимальний показник (8425 особи) спостерігався у 2010 році. У 2014 році кількість іноземних туристів становила 6 осіб, що на 509 осіб менше ніж у 2013 році. Така ситуація у 2013-2015 рр. пояснюється військовими діями на Сході країни, які відлякують іноземних туристів. Щодо туристів, які виїжджали за кордон, то 2018 рік був одним з найкращих років, в цей період за кордон виїхало найбільше туристів. Однією з причин зростання кількості виїзних туристів є їх міграція в пошуках роботи [14]. На внутрішньому ринку динаміка туристів починаючи з 2009 року йде на спад. У 2009 році спостерігається максимальне значення динаміки кількості внутрішніх туристів – 39254.

Отже, можна зробити висновок, що за останні десять років динаміка в'їзного та внутрішнього туризму в Закарпатську область значно зменшилась (рис.).

Закарпатська область багата природними, лісовими, водними, рекреаційно-оздоровчими та бальнеологічними ресурсами, має сприятливі кліматичні умови низинних і передгірських територій, використання яких поряд із дотриманням сучасних екологічних норм може сприяти розвитку туризму і підвищенню економічного потенціалу та покращенню соціально-економічного розвитку Закарпатської області та держави в цілому. Крім цього, Закарпатський регіон, опираючись на економічні, географічні, соціальні, культурні та інші особливості може використовувати зовнішні резерви для підсилення своїх переваг, а також з метою зменшити вплив слабких сторін та загроз іззовні за рахунок:

- імплементація Угоди про асоціацію та всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, положень міжнародної Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат, запровадження макрорегіональної програми Європейського Союзу підтримки територій;

- державна політика підтримки регіонального розвитку та децентралізації;

- вдосконалення українського законодавства щодо стимулювання інноваційної діяльності вітчизняних підприємств та створення інституцій науково-технічної і технологічної підтримки інноваційної економіки;

- державне регулювання та підтримка розвитку агротуризму, етногастрономічного туризму та соціального туризму, розвиток української кіноіндустрії;

- вдосконалення державної регуляторної і фіскальної політики, системи публічних закупівель (система Prozorro та інші) та збільшення доступу МСП

до замовлення товарів і послуг органами державної влади і місцевого самоврядування;

- використання можливостей транскордонних програм через реалізацію „великих” інфраструктурних та так званих „м’яких” проєктів

На даний момент в Закарпатті скорочується штат людей, які працюють на підприємствах, що пов’язані з екологією або сільським господарством. Для того щоб реалізувати план розвитку туризму потрібно вирішити проблеми суміжних галузей таких як агропромислової (люди, які тримають зелені садиби повинні забезпечувати туристів і населення екологічно чистими продуктами харчування), комунальні – безперебійні роботи в містах і селах Закарпаття (електромережа, каналізація, водопостачання та інше). В майбутньому в Закарпатті слід приділяти значну увагу лікувально-оздоровчій діяльності, яка приваблює значну кількість туристів. Дуже перспективними є використання термальних вод.

- потрібно створити, відновити і впровадити нові туристичні стежки та маршрути для туристів, тоді й безпека для туристів буде на вищому рівні й туристичні фірми не будуть витрачати гроші на страхування туристів, відповідно і прибуток буде більший, якщо менше витрачатися на страхові випадки;

- приваблювати інвесторів в туристичну індустрію регіону, з метою будівництва об’єктів, які входять у відвідування туристичного продукту;

- закінчити реконструкцію аеропорту, розвивати та збільшувати кількість готелів, ресторанів і туристичних об’єктів, тоді й Закарпатська область стане більш приваблива, як туристичний регіон.

Отож, при дотриманні усіх зазначених рекомендацій Закарпатська область стане більш приваблива в туристичній сфері не тільки для українських жителів, але й туристів, які приїжджають з інших країн.

Таким чином, в Закарпатському регіоні є достатня кількість сприятливих умов для організації екологічного туризму у будь – який період року. Під час екологічних турів туристи мають можливість відпочити, побувати на свіжому повітрі, поїсти екологічно чисті продукти, побувати в екологічно чистій місцевості й насолодитися природою. Найбільш перспективними для розвитку екологічного туризму в Закарпатті є гірські ландшафти, парки та різні курорти заради яких туристи приїжджають з усіх країн. Для того, щоб туристичний продукт став популярний потрібно розробити презентацію Закарпатської області як туристичного регіону на світовому рівні через участь у семінарах, виставках, конференціях. Тоді туристичний бізнес буде краще розвиватися, збільшаться туристичні потоки в Закарпаття, зросте рівень привабливості не тільки в Україні, але й у світі до Закарпатської області. Пожвавленню туристичного руху буде сприяти відкриття все більш оновлених і гарних готелів, зелених садиб, пансіонатів в які поселяються туристи по приїзду. Також розвиток екологічного туризму навчить відвідувачів берегти природу,

довкілля і все що знаходиться навкруги нас. Крім цього, екологічний туризм дасть змогу поповнити бюджет Закарпатської області. Прибуток будуть надавати усі сільські садиби, які співпрацюють з туристичними операторами або викладають свої номери в Інтернет і туристи, які їдуть самостійно також можуть замовити кімнату, частину будинку або будинок в сільських садибах. Тому прибуток в місцевий бюджет буде надходити від усіх туристичних об'єктів, які відвідають туристи і за вхід до яких потрібно заплатити. Необхідно пам'ятати і про користь екологічного туризму і для самих споживачів, які зможуть відпочити на природі, набратися сил для подальшої роботи, відвідати всі екологічно чисті міста в Закарпатській області, оздоровитися, підлікуватися в санаторіях та базах відпочинку та поринути в пригоди, які зможе запропонувати туристичний оператор.

Отож, на даний момент екологічний туризм стає дуже популярний, особливо на тих територіях, де його можна втілити в життя. Однією з таких територій є Закарпатська область.

Міністерство освіти і науки України
ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет

СЕРТИФІКАТ

УЧАСНИКА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Сучасний стан та перспективи розвитку економіки в умовах глобалізаційних процесів»

(Держ.реєстр. УкрІНТЕІ № 129 від 21.02.2020 р.)

16-17 червня 2020 року,
ВНАУ, м. Вінниця

СТАВСЬКА ЮЛІЯ ВАЦЛАВІВНА

Прізвище, Ім'я, По батькові

Президент
університету

Г. М. Калетнік

Ректор
університету

В. А. Мазур

Міністерство освіти і науки України
ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Білоцерківський національний аграрний університет
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Вінницький фінансово-економічний університет

ПРОГРАМА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Сучасний стан та перспективи розвитку
економіки в умовах глобалізаційних процесів»**

16-17 червня 2020 року
ВНАУ, вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, Україна
Захід внесено в реєстр УкрІНТЕІ (посвідчення № 129 від 21.02.2020 р.)

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

16 червня 2020 р.

Ознайомлення з науково-технічними розробками та науковими фаховими виданнями Вінницького національного аграрного університету, матеріально-технічною базою університету та ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум».

17 червня 2020 р.

09.00-10.00	Реєстрація учасників (2 корпус, 2 поверх, онлайн)
10.00-13.00	Пленарне засідання (ауд. 2220, онлайн)
13.00-13.30	Перерва
13.30-15.30	Секційні засідання
	Секція 1. Розвиток національної економіки в умовах глобалізації та трансформаційних зрушень (ауд. 2220, онлайн)
	Секція 2. Економіка та управління: формування національних моделей економічних систем та прогнозування їх розвитку в умовах діджиталізації (ауд. 2213, онлайн)
	Секція 3. Сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності в Україні та світі. (ауд. 1108, онлайн)
15.30-16.00	Підведення підсумків конференції (ауд. 2220, онлайн)

РЕГЛАМЕНТ

Доповідь на пленарному засіданні – до 10 хв.

Доповідь на секційному засіданні – до 5 хв.

Дискусія – до 3 хв.

СЕКЦІЯ 3.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

(ауд. 1108, онлайн)

Голова секції: СТАВСЬКА Юлія Вацлавівна, кандидат економічних наук, доцент, т.в.о. завідувача кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму Вінницького національного аграрного університету.

Відповідальний секретар: БІЛОУС Вячеслав Віталійович, асистент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму Вінницького національного аграрного університету.

13:30-13:35	ДІАГНОСТИКА ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСТИННОСТІ Дружиніна Вікторія Валеріївна, доктор економічних наук, професор кафедри бізнес адміністрування, маркетингу і туризму Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.
13:35-13:40	ІНФРАСТРУКТУРНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ НА ЗАКАРПАТТІ Ставська Юлія Вацлавівна, кандидат економічних наук, доцент, т.в.о. завідувача кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму ВНАУ.
13:40-13:45	ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ Гуменюк Галина Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризмознавства і краєзнавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.